

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 58 โรงเรียน รวม 450 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 58 คน และครู 392 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 207 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสถานภาพของข้าราชการครู โดยอาศัยตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน (จันติเจริญ งามจำ 2546 : 47 ; อ้างอิงมาจาก Krejcie & Morgan 1970 pp. 608) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานศึกษา/สังกัด	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4	58	392	450	46	161	207
รวม	58	392	450	46	161	207

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป สอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครู เพศและอายุ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามแนวคิดของ Likert (ขันติเจริญ งามขำ 2546 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Best & Kahn 1993 pp. 246-250) เพื่อวัดปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านคุณภาพนักเรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบโดยให้จัดอันดับ

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการสนทนาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยนำมาเขียนบรรยายเป็นความเรียงตามลำดับความคิดเห็นของสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามแนวคิดของ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรณีการณ์ สุขเกษม (2547 : 38)

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร วารสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
3. สร้างเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามภายใต้ขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ที่มีคำถามทั้งหมด 36 ข้อ และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและปลายเปิด
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 2 ท่าน และผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผ่านการประเมินภายนอกเรียบร้อยแล้ว จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถามและความถูกต้องของสำนวนภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบจับฉลากเพื่อเลือกผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1, 2, 3 และ 4 ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน
8. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นรายด้านและทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient alpha) ของ ครอนบัก (ซันติเจริญ งามขำ 2546 : 48 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach

1990 pp. 202-204) มีค่าความเชื่อมั่นด้านคุณภาพนักเรียน .96 ด้านกระบวนการ .93 และด้านปัจจัย .91 รวมทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

9. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อทำหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อขอความร่วมมือในการทำหนังสือแจ้งไปยังสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมกับสำเนาหนังสือขออนุญาตให้เก็บข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ไปมอบให้กับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในวันประชุมประจำเดือน และเก็บรวบรวมคืนด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนา ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ที่เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและผ่านการประเมินภายนอกเรียบร้อยแล้ว จำนวน 8 คน ครูผู้สอน จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน มาร่วมเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาจัดหมวดหมู่ จำแนกข้อมูลและตรวจสอบข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้
 - 5 คะแนน หมายถึง ปัญหอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 คะแนน หมายถึง ปัญหอยู่ในระดับมาก
 - 3 คะแนน หมายถึง ปัญหอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 คะแนน หมายถึง ปัญหอยู่ในระดับน้อย
 - 1 คะแนน หมายถึง ปัญหอยู่ในระดับน้อยที่สุด
2. การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีเกณฑ์การแปลผลไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว 2535 : 23-24)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	มีปัญหอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	มีปัญหอยู่ในระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	มีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	มีปัญหอยู่ในระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	มีปัญหอยู่ในระดับน้อยที่สุด

หาค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามตัวแปรมาเสนอในรูปแบบตารางพร้อมทั้งคำอธิบายประกอบในลักษณะความเรียง โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for windows แล้วนำมาศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์และสรุปผลเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติตามข้อมูลที่จะวิเคราะห์และวิธีการที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ระดับปัญหาการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยจำแนกตามตำแหน่งและเพศของข้าราชการครู โดยการทดสอบค่าที (t-test)

3. แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จะแปลผลโดยใช้ค่าน้ำหนักของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ เรียงตามลำดับ ค่าน้ำหนักและข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาหลอมรวมกันแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง